

ВЕЛИКОТЪРНОВСКАТА АЛМА МАТЕР В БЪЛГАРСКАТА ЛИТЕРАТУРА И КУЛТУРА

THE VELIKO TURNOVO ALMA MATER IN BULGARIAN LITERATURE AND CULTURE

Под този надслов премина Националната конференция, посветена на 50-годишнината от създаването на Великотърновския университет (Велико Търново, 24-26 октомври 2013 г.). Символичен домакин на събитието беше университетската библиотека, а съорганизатори – катедра „Българска литература“ при Филологическия факултет, Община В. Търново и Регионална библиотека „П. Р. Славейков“. Благодарение на чудесната организация, а също и на силното присъствие на знакови за нашата култура личности, трите дни на конференцията бяха истински празник на литературата и културата.

Първият ден на събитието премина под знака на *съборността*. Отправил се към своето начало, към дома на първите си смели литературни „кроежи“, всеки мислено описваше траекторията на своето символично завръщане. В Ритуалната зала на Община В. Търново, където се проведе среща на възпитаниците с писатели и представители на културните институции от В. Търново, се извърши и ритуалът на преоткритото приятелство, на препотвърдената духовна близост.

На следващия конферентен ден в Алма Матер прозвучаха тържествените, но и изпълнени с артистизъм приветствени речи на Ректора на ВТУ и на организаторите на форума. Последвалата проекция на филма „Разказ за Светогорската светлина“ се превърна в една ретроспективна разходка в историята на Великотърновския университет – от създаването му до днес.

След официалната част форумът продължи с литературно четене, което се превърна не само в емоционален празник, а и в едно своеобразно „преброяване“ на големите поетични имена от т. нар. Търновска вълна. Между отделните стихове, а и в самите тях „дишаха“ и стиховете на другите, на тези, които, за жалост, не бяха сред нас. Незримите им присъствия ставаха особено осезаеми след всеки прочетен финален стих, преди съобщаването на новото име. В

бавните крачки към подиума сякаш всеки от нас вървеше след някой отсъстваш поет и приятел, като мислено отбелязвахме неговата липса или неволно го търсехме сред публиката. И не защото присъстващите бяха малко, а защото всяко завръщане е нов копнеж по времето и парадоксално ни се иска да възкресим оная множественост и изпълненост на смисъла, в който всеки от нас има неповторимо значение.

Точно затова искам да се спра на следващата част на форума, в която бяха прочетени доклади, свързани с творчеството на значими поети, писатели, литературоведи, завършили Великотърновския университет. Именно така сякаш бяха призовани и тези, които бяха възпрепятствани да бъдат сред нас, а и онези, които ни напуснаха завинаги. Силни литературоведски интерпретации бяха прочетени от Иван Станков, Сава Василев, Антония Велкова-Гайдаржиева, Радослав Радев, Петър Стефанов, Николай Даскалов, Николай Димитров, Радка Пенчева, Никола Иванов, Свежа Дачева, Ангел Дюлгеров, Пламен Пенев, Никола Бенин, Владимир Шумелов, Мира Душкова и Мая Ангелова. Техните доклади бяха обсъдени в множество разговори през останалото време на форума, като участниците непрекъснато допълваха, припомняха, изясняваха и коментираха богатството на литературния живот, кипял през всичките десетилетия, в които Великотърновският университет е приютявал и приютява талантиливите си възпитаници. Дискусиите, в които се включваха и студентите от специалност “Българска филология”, се провеждаха не само в Аулата, а и в аудиториите, кафенетата, на открито. Едва ли е възможно да се изброят всички достойни имена, които присъстваха в разговорите ни или бяха сред нас в тези незабравими дни. И тъй като не искам да поставям граница между реално и символично присъствие, ще изброя само част от имената, които правят чест на всеки разговор на българска литература и култура. Това са Борис Христов, Марин Георгиев, Таньо Клисуров, Калина Ковачева, Паруш Парушев, Радослав Игнатов, Иван Серафимов, Янислав Янков, Йордан Велчев, Божана Апостолова, Петя Александрова, Георги Спасов, Кирил Назъров, Тодор Копаранов, Манол Манолов, Николай Колев, Христо Бекриев, Маргарита Петкова, Велизар Велчев, Здравко Пеев, Венета Мандева, Драга

Дюлгерова, Тенко Тенев, по-късно и Николай Милчев, Юри Лучев, Пламен Павлов, Камелия Кондова, Божидар Богданов, Галя Константинова, Ивайло Иванов, Елена Христова, Емилия Авгинова. Възпитаници на университета са още поетите Иван Ставрев, Атанас Коев, Красимир Чернев, Любомир Йорданов, Елица Виденова, Светла Драгозова, Мира Душкова, Мая Ангелова, Николай Петков и др. В прозата изпъкват с творчеството си писателите Анчо Калоянов, Иван Мишев, Тодор Ризников, Илия Топчиев, Димитър Атанасов, Димо Райков, Христо Славов, Светослав Мичев, Мартин Маринов, Марин Гинев, Пламен Абаджиев, Здравка Евтимова, Емил Андреев, Красимир Крумов, Сава Василев, Владимир Шумелов, Иван Вълков, Николай Фенерски и др. Освен сегашните членове на катедра „Българска литература” в областта на литературознанието и критиката застават с книгите си автори като Панко Анчев, Атанас Бучков, Георги Янев, Николай Аретов, Николай Звезданов, Радослав Радев, Радка Пенчева и др. В драмата безспорни успехи имат Любен Босилков, Калин Илиев, Димитър Атанасов, а в киното – Станимир Трифонов и Илия Костов.

В свободна форма бяха обсъдени множество книги на преподавателите, възпитаници на ВТУ, настоящи членове на катедра „Българска литература”, както и научната дейност и културната политика на същата катедра, особено през последния четвърт век. Стана дума за реализирането на редица поредици и сборници (поредиците „Малка ученическа библиотека”, „Класиците в училище”, „Литературен алманах”, „Литературни кръгове и издания”, библиотеките „Орис” и „Позиции”; научните сборници, посветени на Васил Попов, Йордан Вълчев, Димо Кьорчев, Емилиян Станев и др. Дело на катедрата е регистрирането на Национален институт „Нова българска литература” и издаването на библиотечната поредица „Нова българска библиотека”, наброяваща над 30 заглавия.

В заключение можем да кажем, че Юбилеят беше отбелязан достойно, в празничен дух, с професионализъм, но и с артистизъм от висока класа.

Мая Ангелова